

Egalitarian Halakhah: Visions and Pathways

Rabbi Ethan Tucker, Mechon Hadar

Lecture #1: Incremental Change or Paradigm Shift?

- Playing Cards, Anomalies and Paradigm Shifts
- Non-egalitarian practice in an increasingly egalitarian world: Halakhah unmoored from reality
- Three Strategies: Apologetics, Incremental Change and Paradigm Shifts
- Examples of incremental change and its limitations
 - Who can read Torah?
 - Kevod Hatzibbur
 - Who counts for a minyan?
 - Women blowing shofar
 - Serving as a witness or as a judge
- Addressing these issues through a paradigm shift
- Reflecting on the dangers of each approach
 - Paradigm Shift
 - Incompleteness
 - Too much, too fast
 - Religious destabilization
 - Incremental change
 - Dishonesty
 - Getting it wrong
 - Hitting a dead end
 - Tendentious pursuit of leniency
- Diverse strategies with shared aims in dialogue

Torah reading

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כג עמוד א

תנו רבנן: הכל עולין למנין שבעה, ואפילו קטן ואפילו אשה. אבל אמרו חכמים: אשה לא תקרא בתורה, מפני כבוד צבור.

Talmud Bavli Megillah 23a

Our rabbis taught: All may count towards the quorum of seven, even a minor, even a woman. But the sages said: A woman should not read from the Torah because of the honor of the community.

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ל עמוד א

...תניא: ולמדתם אותם את בניכם - אין לי אלא בניכם, בני בניכם מניין? ת"ל: והודעתם לבניך ולבני בניך; א"כ, מה ת"ל בניכם? בניכם - ולא בנותיכם.

Talmud Bavli Kiddushin 30a

...it is taught: "You shall teach them to your sons" – this only includes sons, whence the obligation to teach grandsons? Scripture teaches: "You shall make them known to your sons and your grandsons." But then why does the first verse use the term "sons"? Sons – and not daughters.

משנה מסכת ראש השנה פרק ג משנה ז

זה הכלל כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן:

Mishnah Rosh Hashanah 3:8

This is the rule: Anyone not obligated in something cannot fulfill the obligations of others [with regard to that something].

דברי רבינו תם המובאים בתוספות ר' יהודה שירליאון על ברכות דף מז עמוד ב

...והא דסלקי קטן ועבד ואשה, דליתגוהו בתלמוד תורה, למנין שבעה, משום דס"ת לשמיעה קאי, וברכתן אין לבטלה, דלא מברכי אקב"ו על התורה, אלא אשר בחר בנו ואשר נתן לנו...

Rabbeinu Tam, France, 12th c., as quoted in Tosafot R. Yehudah Sirleon on Berakhot 47b

...And the reason that a minor and a slave and a woman may come up to the Torah, even though they are exempt from the study of Torah, is because the Torah scroll is for hearing. And their blessing is not in vain, because they do not say "who has sanctified and commanded us regarding Torah," but rather "who has chosen us...and who has given us."

ר"ן על מגילה דף כג עמוד א ד"ה הכל (יג. בדפי הרי"ף)

הכל עולין למנין שבעה ואפילו אשה ואפי' קטן. פי' עולין להשלים קאמר ולא שיהו כולם קטנים ולא נשים דכיון דלאו בני חיובא נינהו לא מפקי לגמרי...

Ran Megillah 23a (13a in the Rif's pagination), R. Nissim b. Reuven, Spain, 14th c.

All count towards the quorum of 7, even a woman even a minor. This means: they come up to complete [this number], but they may not all be minors or women; since they are not obligated, they cannot entirely fulfill the obligations of others.

"The Honor of the Community"—כבוד העבור

בית יוסף אורח חיים סימן קמג

וכן כתב רבינו ירוהם (נ"ב חג כ.) דספרים שלנו שאינם עשויים כתיקון ס"ת אסור לקרות בציבור ולא שייך הכא טעמא דמפני כבוד הציבור שיוכלו למחול על כבודם ומיהו משמע מדבריו שבחומשים העשויים כתיקון ס"ת אם מחלו הציבור על כבודם קורים בו...

Beit Yosef Orah Hayyim 143

And so wrote Rabbeinu Yeruham, that it is forbidden to read in public from our books, which are not made like a Torah scroll; therefore, the reason of the honor of the community is not applicable here such that the community could waive this concern.

But it appears from what he says that with respect to *humashim* that are written like a Torah scroll, a community could read from it were they to waive their honor...

בית חדש אורח חיים סימן נג

ולפע"ד נראה דאף להרשב"א לא מהני מחילת הציבור, דאין פירוש מפני כבוד הציבור שהוא כנגד כבודם לפני בני אדם שתועיל בו מחילת הציבור, אלא פירושו שאין זה כבוד הציבור שישלחו לפניו יתעלה מי שאין לו הדרת פנים להליץ על הציבור...אלא הדבר פשוט כיון שכך תקנו חכמים דחששו לכבוד צבור אין ביד הציבור למחול. ותו דאם כן כל הני תקנות שתקנו חכמים מפני כבוד צבור שלא לגלול ספר תורה בצבור...אם אתה אומר דרשאין למחול, א"כ לא הועילו בתקנתם כלום, דכל צבור יהיו מוחלים!

Bah Orah Hayyim 53

In my humble opinion, even for Rambam and Rashba the community cannot waive its honor, because the meaning of "because of the honor of the community" is not that we don't do something because it is disrespectful to the people present such that they could waive the concern, rather, it means that it is not fitting for the community that they should send before the Exalted One a lowly person to represent the community...the matter is simple: once the sages established something out of a concern for the honor of the community, the community has no right of waiver. And as further proof of this, were it true that the community could do so, what effect would there be to any of the regulations borne out of a concern for the community's honor, such as not rolling a Torah scroll...if a community is permitted to waive its honor, then every community will do so!

Minyan

דברי רבינו תם המובאים בתוספות ר' יהודה שירליאן על ברכות דף מז עמוד ב

ואני מוסיף אפי' מוטל בעריסה, דאכל בי י' שכינתא שריא (סנהדרין לט.), דכי גמירי קדושה בעשרה מונקדשתי, ל"ש גדולים ול"ש קטני, ובלבד שיהיו תשע גדולים, דטפי מחד לא, כדאמרי' גבי עבד, דליכא יקרא דשמיא כולי האי, ועבד נמי אייתי בכלל ונקדשתי, דשכינה שריא אכל מחוייבי מצות ובני ברית...

Rabbenu Tam, cited in Tosafot Rabbenu Yehudah Sirleon on Berakhot 47b, France, 12th c.

And I add [to the list of those who count towards a minyan] even an infant in his cradle, for God's presence dwells among all groups of ten, for when the principle of a quorum of ten is learned from the verse "I will be sanctified," no distinction is made between minors and adults. But there must be nine adults, because more than one [minor] can not be counted, as it is taught with respect to a slave, for [with more than one minor] there is insufficient honor for heaven. And a slave also comes under the principle "I will be sanctified," for God's presence dwells among all who are obligated in commandments and members of the covenant...

לבוש אורה חיים נה:ד, ר' מרדכי יפה, פולין, המאה ה-17
ועבד ואשה וקטן אין מצטרפין שאינם חייבים במצות. ויש מתירין בט' וצירוף קטן כיון שיכול להגיע לכלל חיוב מצות...

Levush OH 55:4, R. Mordechai Yafeh, Poland, 16th c.

Neither a slave nor a woman nor a minor may count towards the *minyan*, because they are not obligated in *mitzvot*. And some permit joining 9 adults with 1 minor, since the minor will eventually become obligated...

Shofar

משנה מסכת קידושין פרק א משנה ז

וכל מצות עשה שהזמן גרמה אנשים חייבין ונשים פטורות וכל מצות עשה שלא הזמן גרמה אחד אנשים ואחד נשים חייבין וכל מצות לא תעשה בין שהזמן גרמה בין שלא הזמן גרמה אחד אנשים ואחד נשים חייבין חוץ מכל תשחית וכל תקיף וכל תטמא למתים

Mishnah Kiddushin 1:7

And in every positive commandment that is time-bound men are obligated and women are exempt, and in every positive commandment that is not time-bound both men and women are obligated; And in every negative commandment, whether time-bound or non-time-bound, both men and women are obligated...

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לג עמוד ב — לד עמוד א

ת"ר: איזוהי מצות עשה שהזמן גרמא? סוכה, ולולב, שופר, וציצית, ותפילין; ואיזוהי מצות עשה שלא הזמן גרמא? מזוזה, מעקה, אבידה, ושילוח הקן.

Talmud Bavli, Kiddushin 33b-34a

Our sages taught: What is a time-bound positive commandment? Sukkah, lulav, shofar, tzitzit, tefillin; What is a non-time-bound positive commandment? Mezuzah, building a parapet, returning a lost object and sending away the mother bird.

Serving as a witness or judge

משנה שבועות ד משנה א

שבועת העדות נוהגת באנשים ולא בנשים ברחוקין ולא בקרובין בכשרים ולא בפסולין...

Mishnah Shevuot 4:1

The oath of testimony is practiced by men and not by women, by those with no relation to the litigants and not by relatives, by those valid for testimony and not by those who are invalid...

משנה נדה ו משנה ד

...כל הכשר לדון כשר להעיד ויש שכשר להעיד ואינו כשר לדון:

Mishnah Niddah 6:4

...All those who are valid to judge are valid to give testimony; there are some who are valid to give testimony who are not valid to judge.

תלמוד ירושלמי מסכת סנהדרין פרק ג [דף כ טור ד]

נאמר כאן שני ונאמר להלן וישארו שני אנשים מה להלן אנשים ולא נשים אף כאן אנשים ולא נשים ולא קטנים הרי למדנו שאין האשה דנה ולא מעידה

Talmud Yerushalmi Sanhedrin chapter 3

...we learn from here that a woman can neither serve as a judge nor as a witness.

ספר החינוך מצוה עז

ונוהגת מצוה זו בזכרים, אבל לא בנשים, שאינן דנות כמו שאמרנו למעלה בהרבה מקומות. ולא יקשה בעיניך מה שכתוב בדבורה הנביאה [שופטים ד', ד'] (ו) היא שופטה את ישראל, שאפשר לנו לתרץ שלא היה הדין נחתך על פיה אבל היתה אשה חכמה ונביאה והיו נושאים ונותנים עמה אפילו בדברים של איסור והיתר ודינין גם כן, ולכן כתוב עליה (ו) היא שופטה את ישראל. או נאמר שקבלוה לדון עליהם ראשי ישראל ואחריהן כל אדם ידון על פיה, דבקבלה ודאי הכל כשרים, דכל תנאי שבממון קיים...

Sefer Hahinukh #77

This *mitzvah* [regarding procedures in capital cases] applies to men but not to women, who may not judge...Don't be troubled by the fact that it is written that Devorah the prophet judged the people...it may be that the leaders accepted her as a judge and then the rest of the people followed her decisions, because anyone is valid as a judge if their authority is accepted, for all monetary matters can be made subject to conditions set by the litigants...

שו"ע חו"מ ת:א

ועיירות שאין בהם חכמים הראויים להיות דיינים, או שכולן עמי הארץ, וצריכים להם דיינים שישפטו ביניהם שלא ילכו לפני ערכאות של עובדי כוכבים, ממנים הטובים והחכמים שבהם (לדעת אנשי העיר), אע"פ שאינם ראויים לדיינים, וכיון שקבלו עליהם בני העיר אין אחר יכול לפוסלן. וכן כל צבור יכולין לקבל עליהם בית דין שאינם ראויים מן התורה. (ב"י בשם תשובת הרשב"א).

Shulhan Arukh Hoshen Mishpat 8:1

Towns that have no worthy sages to serve as judges—or towns where everyone is an ignoramus—but who need judges to decide their cases so that people will not turn to the Gentile courts, can appoint the best and wise people they can find in their ranks (based on the judgment of the people of the town) even though such people are not worthy to be judges. Once the people of the town have accepted them, they may not be disqualified. And so every community can accept the authority of a court that is invalid based on Torah law.

שו"ת משפטי עוזיאל כרך ד - חושן משפט סימן ה

מהאמור אנו למדים דאין אסור מן התורה להתדיין לפני אשה, דהא אפילו להפוסלים, היינו משום דמדמים דין לעדות, ולהאי טעמא יש להכשיר בקבלוה עליהם, מצד התקנה, כמו שמועיל גם זה בעדות. אלא שלדעתנו מפני חשיבות של ענין דין בישראל לא נכון לעשות תקנה כזאת, שהיא פוגעת בהנהלת משק הבית הישראלי וחונך הבנים וטפולם התמידי שאינם יכול להעשות אלא על ידי אם רחמניה שהיא צופיה הליכות ביתה, ושאינן הדין יכול להיות אמת מסכות פסיכולוגיות של רגשי רחמים מרובים, שהאשה חוננה בהם, וגם מסיבת עדינות רגשותיה שהונאתה מרובה ודמעתה מצויה, ולכן אין ממנים אותה לדון דאחד מתנאי הדין הוא: אנשי חיל, גדולים בחכמה, ואמיצים ברוחם, שמקימים לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלקים הוא.

Responsa Mishpetei Uzziel IV HM #5

From everything we have said, we learn that there is no Biblical prohibition to be judged by a woman. Even those who disqualify a woman from judging do so because it is compared to testimony and therefore, she is valid if they accept her, via a communal ordinance (*takkanah*), just as this is effective with respect to testimony as well. However, in my opinion, it is not right to make such a *takkanah*,

because it will disrupt the running of the Jewish home and the education of children and their constant care which can only be done by a compassionate mother who knows the ways of the home. Moreover, the judgment is likely to come out wrong on account of psychological tendencies towards excessive compassion, which women are graced with, and also on account of her delicate emotional state—she is easily shamed and prone to crying. Therefore, we should not appoint her as a judge, because the criteria for a judge include being *anshei hayil*, people great in wisdom and strong of spirit who fulfill the requirement: “Be afraid of no one, for the law belongs to God.”

שו"ת משפטי עוזיאל כרך ד - חושן משפט סימן כ

...ועל פי זה רשאים הקהל לתקן בהסכמת כלם להכשיר אשה לעדות כמו שמהניא תקנתם לקבל עדות הקרובים... וכל זה הוא בעדות שבממוך, אבל בעדי קדושין וגטין וכן בדבר שבעררה אסור לתקן תקנה כזאת ואף אם תקנו תקנתם בטלה, דכיון שיש בעדות זו הרבה חלוקי דינים וספקות וצדדים להקל, חשודה האשה להקל בהם והרי זה דומה ממש למה שכתב רמ"א: אבל בספק שמא אין כאן איסור וכו' או אסור שיש בו צדדים להקל אין אשה גאמנת דאשה דעתה קלה להקל (יורה דעה סימן קכ"ז סעיף ג') ובכל מקום שיש חשד לא מהני תקנה לפי שאין זו אלא תקלה והפקרות.

Responsa Mishpetei Uzziel IV HM #20

...Based on this, a community may make a *takkanah* with the consent of all of its members to validate women for testimony just as such a *takkanah* is effective for validating relatives to testify... All of this applies to monetary testimony, but not to testimony about marriage and divorce, or anything having to do with personal status, where it is forbidden to make such a *takkanah* and even if they did so, the *takkanah* is null and void. In these matters, there are many fine points of law and matters of doubt and bases for being lenient and women are suspect of being overly lenient...any time where we suspect [the person will not act correctly] the *takkanah* is ineffective, because it leads to problems and chaos.

PARADIGM SHIFT

משנה מסכת ברכות פרק ג משנה ג

נשים ועבדים וקטנים פטורין מקריאת שמע ומן התפילין...

משנה מסכת ברכות פרק ז משנה ב

נשים ועבדים וקטנים אין מזמנין עליהם...

משנה מסכת שקלים פרק א משנה ג

...את מי ממשכנין לזים וישראלים גרים ועבדים משוחררים אבל לא נשים ועבדים וקטנים

משנה מסכת סוכה פרק ב משנה ח

נשים ועבדים וקטנים פטורים מן הסוכה...

תוספתא ברכות ה:ז, ראש השנה ב:ה; מגילה ב:ז

נשים ועבדים וקטנים פטורין ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן...

מסכתות קטנות מסכת כלה רבתי פרק ו הלכה ד

אמר רבא גדול שנתעסקו בשמואל, יותר מבמשה רבינו, דאילו במשה רבינו כתיב, ויבכו בני ישראל, ובשמואל כתיב, ויספדו לו כל ישראל, אפילו נשים ועבדים וקטנים.

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נב עמוד א

...אין עושין אפטרופין נשים ועבדים וקטנים, ואם מינן אבי יתומין - הרשות בידו.

תלמוד ירושלמי מסכת בבא קמא פרק ט דף ז טור א/ה"ז

תני אין מקבלין פיקדון מנשים ועבדים וקטנים קיבל מאשה יחזיר לה מתה יחזיר לבעלה מעבד יחזיר לו ואם מת יחזיר לרבו מקטן יחזיר לו מת יחזיר לאביו...

בבלי מנחות מב.-מב:

...תני רב חננא בריה דרבא מפשרניא: ספר תורה, תפילין ומזוזות שכתבן צדוקי, כותי, עובד כוכבים, עבד, אשה, וקטן מומר - פסולין, שנאמר: וקשרתם וכתבתם, כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה, כל שאינו בקשירה אינו בכתיבה

Talmud Bavli Menahot 42a-42b

R. Hinena the son of Rava of Pashronia taught: A Sefer Torah, tefillin or mezuzot written by a heretic, a Samaritan, a Gentile, a slave, a woman, a minor or an apostate are invalid, as it says: And you shall tie them and you shall write them: Anyone who is included in the tying is included in the writing, and anyone who is not included in the tying is not included in the writing.

הרב יואל בן נון, מתוך גרנות ג

רוב הנשים של ימינו בנות חורין הן... ואינן דומות לעבדים בשום פנים, שהרי אין רשות אחרים עליהן. לפיכך, כל מי שמצטט פסקי חכמים, שהתבססו על כך ש"אשה דומה לעבד" בכל מקום, איננו מבין שהוא מעביר הלכה ממציאות אחת למציאות אחרת, בלי יסוד. "נשים שלנו", לא רק שכולן חשובות, כדברי הרמ"א, אלא שהן "בנות חורין"... פשוט לא מדובר באותו סוג של נשים.

R. Yoel Bin Nun, in Granot 3

Most women in our day are independent/liberated [*benot horin*]...and they bear no resemblance to slaves, because there is no higher power over them. Therefore, anyone who cites the ruling of the Sages, which are based on the notion that "a woman is similar to a slave" in all arenas, fails to understand that he is transferring a halakhah from one reality to another without any basis whatsoever. "Our women" are not only all important—as the Rema already said—but they are independent/liberated...it is obvious that we are not speaking about the same category of *nashim*.